

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno 395. Usque Ad Annum 428

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1759

VD18 90117794

§. 55. S. Augustini cum Felice Colloquim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66042](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66042)

tius, quam in alio loco miracula patret?
 Sæculum V.
 A.C. 404.

Populum suum reprehendit, quod Donatistis ob lapsum duorum Diaconorum, qui ab ipsis ad Catholicos transierant, insultaret. *Nibil aliud, inquit, ipsis exprobrems, quam quod Catholici non sint, ne ipsos imitari videamur, dum insimulationes plerumque falsas contra Ecclesiam spargunt.* Deum S. Augustinus testatur; sicut nullos meliores viros invenisset, quam qui sub Monasticæ Disciplinæ jugo profecissent, ita etiam illis, qui in Monasteriis lapsi essent, nullos peiores.

n. 9.

§. LV.

S. Augustini cum Felice Colloquium.

Sub finem hujus anni S. Augustinus in publico colloquio Felicem Manichæum erroris convicit. Is ex numero eorum, quos Electos, & Doctores vocabant, Hipponem venerat, ut Hæresis suæ venenum civibus propinaret. Etsi Litterarum humanarum rudis, nihilominus Fortunato astutior erat, quem S. Augustinus anno 392. superaverat. Post primum congressum, in quo Felix jactavit se, quod veritatem Librorum Manetis defendere posset, ventum ad Colloquium publicum in Ecclesia Hipponensi. Super sunt nobis Acta a Notariis scripta, septimo

II. Retract.

c. 8.

Poss. vit.

c. 16.

Sup. XIX.

§. 39.

m.

Sæculum V.
A.C. 404.

mo Idus Dec. Honorio sexto Consule, est, septima die Dec. anno 404. data. Primum S. Augustinus manu tenens Manetis epistolam, cui a Fundamentum nomen dederant, ostendit Felici. Is Manetis opus cognovit, & ipsemet legitur, ubi Manes se Apostolum Jesu Christi dicebat. Tum S. Augustinus: *quod argumentum nobis affers, quare Manes iste Apostolus sit? hic enim in Evangelio nusquam occurrit. Illum, qui in locum Judæ ordinatus est, nempe Matthiam, novimus, eumque, qui postea vocatus a voce Domini vocatus est, nempe Paulum, scimus.* Felix dixit: *probi mihi, Sanctitas tua! quomodo Jesus Christus promissum mittendi Spiritum accepiverit!* S. Augustinus hanc promissionem ex Evangelio S. Lucæ recitavit, *simillimam, quæ apud S. Joannem legitur, & quam Felix citaverat; tum Actuum Apostolorum, & Spiritus S. Adventum legit.* Felix reposuit: *enim dicas, Apostolos Spiritum S. accepisse, producas eorum aliquem, qui me id ipsum doceat, quod Manes docuit, aut qui ejus doctrinam destruat!* S. Augustinus dixit: *Apostoli e Mundo rapti sunt, antequam Manetis error nasceretur, ideo talia ab ipsis scripta non reperimus, ubi nominatim contra eum disputent. Verum tamen prælegam tibi, quæ S. Paulus Apostolus de*

Hom.

S. IN

Hon

dix

the

nov

cess

prom

quo

Gr

per

nut

& M

Feli

S. S

men

stra

rit

que

cu

cu

ri

næ

Pa

po

S.

no

m

So

vo

ci

vi

di

Hominibus vobis perquam similibus præ- Sæculum V.
A. C. 404.
dixit; tum arrepta epistola ad Timo- I. Tim. 4, 1.
theum illum locum legit, ubi dicit; in
novissimis temporibus quosdam a Fide dis-
cessuros, attendentes Spiritibus erroris,
prohibentium nubere, & abstinere a cibis,
quos Deus creavit, ad percipiendum cum
Gratiarum Actione. Instabat deinde
perculso, an crederet omnem escam,
nutriendo homini aptam, esse mundam
& Matrimonium esse licitum?

Cum ad hæc respondere debuisset c. 9.
 Felix, ad alia digressus dixit: *affirmatis*
S. Spiritum venisse in Paulum; ipse ta- I. Cor. 13, 9.
men in alia epistola dicit, cognitiones no-
stras esse imperfectas, & postquam vene-
rit, quod perfectum est, evacuandum esse,
quod ex parte est. Venit Manes, & do-
cuit nos initium, medium, & finem. Do- S. Augustini
Colloquium
cum Mani-
chæo.
cuit nos, quomodo Mundus formatus fue-
rit, Diei, Noctisque causas, Solis, & Lu-
næ cursum; quia vero hæc nec ex Libris
Pauli, nec aliorum Apostolorum haurire c. 10.
potuit, credimus, ipsum esse Paracletum.

S. Augustinus respondit: *in Evangelio*
non legimus, Jesum Christum dixisse:
mitto vobis Paracletum, qui vos cursum
Solis, & Lunæ docebit; Christianos enim
volebat efficere, non Mathematicos, suffi-
cit hominibus, si de his rebus ad humanæ
vitæ necessitatem ea sciant, quæ in scholis
discunt. Aut si hæc non sufficiant, quæ-

Sæculum V. ro ex te, quot in Firmamento stella po
 A. C. 404. deant, & hoc me docere teneberis, tu, p
 dicis, Manichæos hæc omnia a Spiritu
 fuisse edoctos. Interim vero dum ste
 rum numerum edixeris, explicabo tibi
 quæ S. Paulus de modo imperfecto nostri
 cognitionis scripserit. Loquitur de be
 jus vitæ statu, utque hoc demonstretur
 audi, quid dicat: modo videmus quasi
 speculo, & in ænigmate, tunc vero
 i. Cor. 12, 12. debimus facie ad faciem. Edic jam tibi
 qui dicis, Apostolum his verbis Manichæos
 tempora prædixisse, edic! an nunc vide
 tis Deum facie ad faciem?

Dixit Felix: non eæ mihi sunt vires
 ut Potentiæ possim resistere. Sublimis
 6. 12. Episcopalis gradus. Sed & Legibus Im
 peratorum quomodo resistam? rogatus
 ut summam me doceres, quid sit veritas.
 S. Augustinus, postquam paucis
 verbis omnia hæc dicta complexus
 esset, & ostendisset, Felicem sibi respon
 dere non potuisse, subjunxit: Dixisti
 te Auctoritatem Episcopalem pertimescere,
 cum tamen videas nos animo tranquillo
 quillo disputare. Populus hic nullam timo
 vim infert, nulla est timoris causa, placide
 de auscultat, ut Christianos decet. Dixisti,
 Leges Imperatorum tibi timorem incutere.
 Vir, quem Spiritus S. replet, nihil timeret,
 dum veram Fidem defenderet.

defendit. Felix dixit: *etiam Apostoli timebant. Timuerunt*, respondit S. Augustinus: *eo usque solum, ut se occultarent, si autem capti interrogarentur, nunquam recusarunt Fidem suam manifestare. Heri Libellum supplicem Civitatis Curatori tradidisti, clamans, velle te unacum libris tuis concremari, si in illis quidquam mali inveniretur. Audacter Legum Auctoritatem implorabas. Hodie veritatem fugis vecors!*

Sæculum V.
A.C. 404.

Tum Felix petiit, ut opera Manetis, quinque Scriptores, de quibus die præcedente locutus fuerat, & speciatim Liber, quem Thesaurum appellabant, sibi afferrentur. S. Augustinus dicebat sufficere, si examinaretur Epistola de Fundamento, quæ inter illos quinque libros censebatur, & Lectionem profecutus, ad

c. 14.

illâ verba pervenit: *Regna ejus supra terram lucidam, & beatam fundata sunt, ita ut nunquam moveri, aut concuti possint.* Ad hæc S. Augustinus ex eo quaesivit, an Deus hanc terram produxisset, an eam genuisset, vel ipsi esset coæterna. Postquam diu tergiversatus est,

Somnia Manichæorum.

c. 17.

Felix dixit, hanc Terram non esse factam, nec genitam, sed Deo coæternam, & tria dari ejusdem Substantiæ, Patrem ingenitum, terram ingenitam, & aerem ingenitum. Deinde S. Augustinus statim hæc verba legit: *At Pater Beatissimus*

c. 18.

Aa 2 *ma* c. 19.

Sæculum V. *mæ Lucis sciens, ex tenebris magnam co-*
A.C. 404. *oriri Seditionem, quæ Sanctis suis Sæculi*
perniciem minaretur, nisi præcellente
opponeret Potestatem, quæ Nationem tenebrarum
vinceret, eaque exterminaretur.
Lucis Incolis perpetuam pacem asserere.
 Ad hæc S. Augustinus: *Quomodo hæc*
tenebrarum Natio nocere Deo poterat, ut
quo Manes paulo ante dixit, Regna tenebrarum
tam solide esse fundata, ut nulla vi moveri,
aut concuti possent? Felix dixit: Quomodo
Deo nihil opponitur, quare Iesus Christus
missus est, ut nos a vinculis mortis
liberaret? quare baptizati sumus? quare
bono Eucharistia, & Religio Christiana
servit? S. Augustinus respondit: Quia
Iesus Christus venit, & nos a peccatis
nostris liberavit, quia ex Dei Substantia
non sumus generati, sed Verbo ejus facti.
Magna vero est diversitas inter ea, quæ
ex Dei Substantia nata sunt, & quæ Deus
creavit. Omnia quæ fecit, sunt mutabilia,
ni obnoxia, Deus autem est immutabilis,
qui opus cum Opifice suo paris conditio-
nis esse non potest. Tu vero, qui modo
dixisti, Patrem genuisse filios Lucis, æ-
rem, & Terram, hos Filios unius cum
Patre esse Substantiæ, & omnia æqualis,
jam dicas mihi! quomodo natio tenebrarum
Substantiæ huic incorruptibili nocere
potuisset?

Felix

Felix dixit: *moram peto, ut possim* Sæculum V.
A. C. 404.
respondere. S. Augustinus: quamdiu?
num crastina dies sufficiet? Felix: *da mi-*
hi tres dies nempe bodiervnam, crastinam,
& sequentem, seu postridie Dominicæ,
quæ erit vigilia Idus Dec. S. Augusti-
 nus hanc moram concessit. Verum ad-
 jecit: *si die præfixa respondere non pos-*
sis, quid inde fiet? Felix: *tunc victum*
me confitebor. S. Augustinus: *si autem*
fugias? Felix: *si fugio mendacii me ar-*
guat hæc Civitas, & quævis alia, atque
Legis meæ contemptorem credat! San-
 ctus Augustinus: *dic potius! si fugio,*
omnes mea pace credant, me Anathema di-
xisse Maneti. Felix: *istud dicere non*
possum. Sanctus Augustinus: *dic ergo*
candide, quod fugiturus sis, nemo te disti-
net. Promisit Felix, se non fugiturum,
 & se ipsum in custodiam alicujus ex au-
 ditoribus, cui nomen Bonifacius, tradi-
 dit. Hæc prima Colloquii Die acta.

§. LVI.

Dies Secunda.

Constituta die, 12. Decemb. anno 404.
 omnes ad Ecclesiam redierunt. Cum
 Sanctus Augustinus Statum Quæstionis
 reduxisset, Felix inquit, non potuisse se
 ad certamen præparare, quod ipsi libri sui

A a 3

non